

EWA WÓLKIEWICZ

INWENTARZ KONWENTU DOMINIKANÓW W OPOLU Z 1609 ROKU

Clenodia, apparamenta et suppellex

W odniesieniu do najstarszych dziejów klasztoru dominikanów w Opolu zachowały się tylko pojedyncze dokumenty i wzmianki¹. Z tego względu ważne wydaje się każde poszerzenie skromnego zasobu źródłowego. Jednym z najcenniejszych zabytków pozostaje przechowywany w Archiwum Prowincji Dominikanów w Krakowie inwentarz klasztorny sporządzony 25 sierpnia 1609 r.² Nie był on dotąd publikowany i nie jest szerzej znany poza wchodzącym w jego skład spisem księgozbioru opracowanym przez Krystynę ZAWADZKĄ³. Jednak i ten, wykorzystany przez autorkę wykaz *Libri scripti* i *Libri impressi*, można uzupełnić o 19 ksiąg liturgicznych, które zostały pominięte prawdopodobnie ze względu na umieszczenie w dziale paramentów kościelnych⁴. Publikacja spisu jest o tyle istotna, że z samej biblioteki dominikańskiej zachowały się tylko dwa inkunabuły, jeden starodruk i jeden odpis reguły z XVIII w. przechowywane w Bibliotece Uniwersyteckiej we Wrocławiu⁵, a wyposażenie kościoła uległo zniszczeniu, gdy zajęły go wojska szwedzkie w 1634 r. oraz w wyniku kilku następujących po sobie pożarów⁶. Już w sześć lat po sporządzeniu spisu — 28 sierpnia 1615 r. — budynki konwentu dominikanów zostały po-

¹ E. WÓLKIEWICZ, *Stan badań nad średniowiecznymi dziejami klasztoru dominikanów w Opolu*, (Zeszyty Naukowe UO, *Historia* 35), Opole 1998, s. 23–35. O procesie fundacyjnym ostatnio najszerzej i z nowymi ustaleniami: A. POBÓG-LENARTOWICZ, *Jeszcze o fundacji klasztoru dominikańskiego w Opolu*, tamże; też E. WÓLKIEWICZ, *Jak powstawała legenda? Rola dominikanów opolskich w rozwoju kultu św. Wojciecha*, w: A. POBÓG-LENARTOWICZ (red.), *Opolskie drogi świętego Wojciecha*, Opole 1997, s. 59–87.

² APDKr, sygn. Op. 1.

³ K. ZAWADZKA, *Ze źródeł i stanu badań dotyczących dawnych klasztornych bibliotek dominikanów w polskich prowincjach*, NP 39 (1973), s. 213–228; TAŻ, *Biblioteki klasztorne dominikanów na Śląsku (1239–1810)*, AUWr, nr 2121, (Bibliothecalia Wratislaviensia V), bmrw, s. 37–45.

⁴ APDKr, sygn. Op. 1, 1v.

⁵ ZAWADZKA, *Biblioteki klasztorne*, s. 40. B. KOCOWSKI, *Katalog inkunabułów Biblioteki Uniwersyteckiej we Wrocławiu*, t. I, Wrocław 1959, nr 2142, 2712; BUWr, sygn. IV F 200^a.

⁶ F. IDZIKOWSKI, *Geschichte der Stadt Oppeln*, Oppeln 1863, s. 267; A. JENDRZEJCZYK, *Geschichte der Pfarrkirche St. Maria*, Oppeln 1941, s. 3–4; ZAWADZKA, *Biblioteki klasztorne*, s. 38.

ważnie naruszone przez ogień, a kolejny pożar ogarnął miasto w 1622 r.⁷ Dwa wielkie pożary odnotowano także w 1682 i 1739 r. Podczas tego ostatniego zniszczeniu uległy nie tylko prawie wszystkie pomieszczenia klasztorne, ale nawet stopiły się znajdujące się w kościele dzwony⁸. Publikowany wykaz sprzętów używanych na co dzień przez braci stanowi praktycznie jedyne źródło do poznania życia codziennego w tamtym okresie i pozwala także na uzupełnienie danych o historii konwentu. Ze spisu dowiadujemy się m.in., że część sprzętów została po opuszczeniu klasztoru przez zakonników w 1530 r. zdeponowana w ratuszu⁹ i odebrana stamtąd po odnowieniu konwentu na początku XVII w.¹⁰ W części zawierającej opis biblioteki klasztornej zostały także wymienione dokumenty donacyjne na rzecz klasztoru¹¹. Dodatkowo bardzo cenny jest dołączony wykaz braci wchodzących w skład konwentu w 1609 r. Jest to bowiem pierwszy znany przypadek zachowania pełnej listy dominikanów opolskich. Dowiadujemy się z niej, że konwent liczył pięciu zakonników w tym przeor, podprzeor, spowiednik, kaznodzieja. Wszyscy oni wywodzili się z terenów Rzeczypospolitej. Przeorem klasztoru opolskiego w 1609 r. był Bartłomiej BELLENTIUS, który przybył do Opolu w 1604 r.¹² On też przesłał wspomniany inwentarz Janowi, wikariuszowi prowincji i przeorowi przemyskiemu, o czym informuje jego list pisany w Opolu 31 sierpnia 1609 r.¹³

Inwentarz, określony jako *Clenodia apparamenta et suppellex ecclesiae et conventus opoliensis ordinis praedicatorum sub titulo B.V.M. et s[ancti] Adalberti episcopi m[artyris]*, ma postać ośmiostronicowego poszytu o wymiarach 31,6 x 20,5 cm. Na ostatniej karcie znajduje się późniejszy dopisek: „z r. 1609 Opole” oraz pieczętka o treści: „Z BIBLIOTEKI XX. DOMINIKANÓW KRAKOWSKICH”¹⁴. Dodatkowo dołączona jest osobna kartka (16,5 x 10,9 cm) z listą imion braci opolskich¹⁵. Karty nie były pierwotnie paginowane, natomiast w późniejszym czasie naniesiono nieparzystą numerację. Wszystkich zapisów dokonano w języku łacińskim, poza słowem

⁷ JENDRZEJCZYK, dz. cyt., s. 4.

⁸ Ocalała wówczas zakrystia, refektarz i 6 cel, jednak nie wiadomo, ile sprzętów zdołało przetrwać wcześniejsze pożary i rabunek wojsk szwedzkich; tamże, s. 4.

⁹ *Clenodia, apparamenta et suppellex (...) quondam feria 3. post festum sancti Martini in praetorium opoliensem 1530. asportata*; APDKr, sygn. Op. 1, 1r. (s. 1).

¹⁰ Uroczyste objęcie przez dominikanów klasztoru NMP i św. Wojciecha w Opolu odbyło się 6 lipca 1604 r.; APDKr, sygn. Op. 1; P. KIELAR, *Klasztory dominikańskie na Śląsku w czasie reformacji*, w: J. KŁO-CZOWSKI (red.), *Studia nad historią dominikanów w Polsce 1222–1972*, t. I, Kraków 1975, s. 580–581; przyjmuje, że dominikanie wrócili do Opolu w 1602 r., nie podając jednak źródła, na którym się opiera. Najwidoczniej bracia potrzebowali czasu na przygotowanie kościoła, skoro paramenty zostały odebrane dopiero dwa lata później: *Ex praetorio accepta. 1606. in f[est]o SS. Simonis et Jude Apostoloris*; APDKr, sygn. Op. 1, 1r. (s. 1).

¹¹ Tamże, 3v.

¹² Tamże, (s. 11). Nowy przeor, Sebastian Międzyrzecki, poświadczony jest 12 kwietnia 1619 r.; tamże.

¹³ *Conventus nostri inventarium (...) P. V. cum numero fratrum transmittito*; tamże, (s. 11).

¹⁴ Tamże, 4v.

¹⁵ *Fratres in conventu Opoliensi assignati*; APDKr, sygn. Op. 1. (s. 9).

berstingue, które jest przejściem z niemieckiego. Jak ustaliła K. Zawadzka, zestawienie sporządzono zapewne na polecenie władz zakonnych w celu przedstawienia na kapitule generalnej w Przemyślu¹⁶ Wymienione sprzęty zostały uszeregowane w 6 kolejnych grup: [*Clenodia*] *Ex praetorio accepta*¹⁷, *Clenodia de novo acquisita et comparata*¹⁸, *Apparamenta et suppellectiles nova*¹⁹; *Libri conventus impressi*²⁰; *Libri scripti*²¹; *Privilegia et proventus*²²; *Utensilia domus. Sigilla conventus et prioratus*²³

W edycji uwspółcześiono pisownię dużych liter, zgodnie z zaleceniami projektu instrukcji wydawniczej autorstwa Adama WOLFFA²⁴. Zastąpiono również pisownię „y” na „ii” oraz „j” na końcu wyrazu na „i”. Natomiast pozostawiono ortograficzne odmiany pisowni poszczególnych wyrazów (np. *chatlas*, *hathlas*, *hatlas*; *holoserica*, *holloserica*). Standardowe skróty (B.V.M. i S.S.) nie zostały rozwiązywane. Podstawowa identyfikacja ksiąg została powtórzona za K. Zawadzką, a ponieważ badaczka ta zapowiada wydanie wszystkich inwentarzy bibliotek dominikańskich z rozbudowanym aparatem krytycznym²⁵, poniechano ich szerszego opisu. Utwory anonimowe w większości pozostawiono bez komentarza.

Clenodia apparamenta et suppellex ecclesiae et conventus opoliensis ordinis praedicatorum sub titulo B.V.M. et s[ancti] Adalberti episcopi martyris

quondam feria 3 post festum Sancti Martini in Praetorium Opoliense 1530 asportata.

Ex praetorio accepta. 1606 in f[esto] SS. Simoni et Judae apostolorum
Monstrantia argentea affabre elaborata cum deauratis 3 figuris, quinque vero desiderantur ponderat 19 marcas argenti.

Monstrantia minor cum maxilla s[ancti] Alexii c[onfessoris] ponderat 3 marcas argenti.

Crux argentea cum cristallis et corallis, absque eis pond[erat] 10 marcas argenti.

Calices sex cum totidem pateris ex quibus unus deauratus pond[erat] 17 marcas argenti et 6 lothones absque quintlia.

Tria pacificatoria ponderat unam marcam argenti et 13 lothones cum dimidio.

Corona aurea magna pro monstrantia ponderat 1 marcam auri et 6 loth[ones].

Humerale cum tribus figuris ex margaritis.

Humerale de xameto rubro cum argentis literis MARIA²⁶.

¹⁶ ZAWADZKA, *Biblioteki klasztorne*, s. 39.

¹⁷ *Tamże*, 1r.

¹⁸ *Tamże*, 1r-1v.

¹⁹ *Tamże*, 1v-2v.

²⁰ *Tamże*, 3r-3v.

²¹ *Tamże*, 3v.

²² *Tamże*.

²³ *Tamże*, 4r-4v.

²⁴ A. WOLFF, *Projekt instrukcji wydawniczej dla pisanych źródeł wydawniczych do połowy XVI w.*, SZ 1 (1957), s. 155–184.

²⁵ ZAWADZKA, *Biblioteki klasztorne*, s. 8.

²⁶ W inwentarzu sporządzonym przez miasto przy przejmowaniu sprzętów w 1530 r. zostały pominięte dwie pozycje z tej części: *tria pacificatoria* i *humerales de xameto*. Także liczba kielichów z patenami wynosiła 5 a nie 6; por. JENDRZEJCZYK, *dz. cyt.*, s. 3.

Clenodia de novo acquisita et comparata.

Pixis argentea ad SS. Sacramentum ponderat	38 lothones.
Imago B.V.M. pond[erat] argenti	72 loth[ones].
Thuribulum ponderat argenti	34 loth[ones].
Vasculum incensi seu suffitorium pond[erat] arg[enti]	17 loth[ones] absque quintlia.
Ciphus deauratus pro ablutione communicantium pond[erat] argenti	35 lothones
Par ampullarum ponderat	13 lothones argenti.

In summa argenti ponderatus 64 marcarum et 6 loth[ones].

Auri unius marcae et 6 lothones. 1r. (s.1)

Altaria 6 cum honestis imaginibus.

Candelabrum pendile ex aurichalco magnum. Aliud ex cornibus in superiori chor.

Lampas ante SS. Sacramentum.

Septem paria candelabrorum stanneorum pro altaribus.

Duo paria magnorum de stanno candelabrorum. Unum quidem ante maius altare, aliorum ante altare Rosarii in sacello.

Duo paria candelabrorum ferreorum pro exequiis defunctorum.

Candelaria duo pro accolitis.

Altaria portatilia duo.

Quatuor fulcra paludamenti processionalis pro festo SS. Corporis Christi.

Tria paria vexillorum. Unum ex albo et rubro damasco. 2 de rubro et viridi tabin. Tertium de machaier.

Breviarium in quarto antiquum pro choro. Missalia 5.

Psalteria tria, quorum unum pargameneum.

Processionale unum de pargameno. Passiones 4 notatae.

Tria agnus dei vitris et orbiculamentis inclusa.

Gradualia duo. Duo absconsa pro choro.

Duae campanę ecclesiae. Una maior a parochialibus recepta. Alia nova, in duobus centenum. Crux pro defunctorum processione.

Apparamenta et suppellectilis nova ea etenim que 1539 fer[ia] s[ecunda] in vigil[ia] s[ancti] Jacobi apostoli in pretorium accepta sunt

Pluviale hollosericum rubrum glaucem aniculatum cum scuto globoque cristalli.

Aliud de tela pieta.

Superpellicea sacerdotalia duo nova. Pro ministrantibus itidem duo.

Cassula de viridi hatlas auro intexto cum pertinentiis.

Cassula nova de damasco albo cum pertinentiis. 1v.

[Cassula] holloserica nova cęlestis coloris albis flosculis distincta cum attinentiis.

[Cassula] holloserica nova violacea columnam habens argente et flosculis intextam cum stola et manipulo.

[Cassula] de viridi xameto cum pertinentiis.

[Cassula] de rubro xameto cum pertinentiis.

[Cassula] de rubro damasco cum pertinentiis.

Cassula ex damasco violaceo cum pertinentiis.

[Cassula] holloserica violacea cum attinentiis.

[Cassula] viridis holloserica cum pertinentiis.

[Cassula] de chanicha rubra cum pertinentiis.

[Cassula] de rubro charnes cum pertinentiis.

[Cassula] de glauco chatlas cum pertinentiis.

[Cassulae] duae de chamleth nigrae, quarum una cum cum attinentiis.

Cassula de nigro hathlas nova cum stola et manipulo.
 Cassulae varii coloris hollosericae quinque, quarum tres cum pertinentiis.
 Dalmaticorum unum par de rubro damasco.
 Duo paria dalmat[icorum] diversi coloris.
 Capsulae corporalium solemnes 4. Communiore 5.
 Corporalia 12. Opercula calcium holloserica 4. Purificatoria 12.
 Strophiola manutilia pro altari 8.
 Antependia pro maiori altari tria. Unum pelleum auro pictum, alterum hollosericum, tertium de tela pictum.
 Pro duobus chori altaribus. Duo antependia pellea auro picta, et duo sericalia.
 Pro altari s[ancti] Rosarii in sacelo B.V. antependia tria.
 Unum de rubro damasco novum cum agnus dei auro picto.
 Secundum de holloserico viridi. Tertium de tela divisim acu pictum. 2r. (s. 3).
 Pro aliis saceli duobus altaribus duo tapetina auro intexta nova.
 Alia ferialia duo.
 Super altare sacristiae appensorium panneum antiquum.
 Mappae solemnes 12, feriales 11.
 Strophiola solemnia acu picta 13. Alia communia 8.
 Linteola pro sedibus reliquiariis 4.
 Manutile pro manubrio monstrantiae acu et rubro serico pictum.
 Manutergia sacristiae 5.
 Velum hollosericum auro intextum pro tabernaculo SS. Sacramenti.
 Duo palliola auro et argento intexta cum aureis fimbriamentis pro pixide SS. Sacramenti.
 Duplices spherulae precariae pro imaginibus B.V.M. ex corallis berstinque et ex calcedonio et iaspide.
 Pro iisdem imaginibus vela 9.
 Cista clenodialis triclave ferrata.
 Cista mediocris stanno reserta pro organo.
 Patella ferrea pro igne. Duo excussoria vasculata ignis. Unum pro sacristia. Aliud pro sacristano.
 Monstrantia ex aurichalco.
 Extinctorium candelarum lamineum. Ligneum facularum.
 Velum quadragesimale magnum antiquum.
 Pannus rubeus magnus pro gradibus maioris altaris.
 Tela nigra pro maiori altari.
 Pannus niger cum linteo pro exequiis defunctorum.
 Duo thaleri a censitis senatoribus annui, pro oleo lampadis. 2v.

Libri conventus impressi

Pomerium Sermonum de tempore²⁷ Item aliud De tempore cum stellario.
 Questiones super Evangeliae de tempore et s[anctis] Joannis de Turre cremata²⁸.
 Sermones discipuli de tempore et de s[anctis] cum promptuario exemplorum²⁹
 Codex Bibliorum.
 Sermones dominicales Hugonis de Prato³⁰

²⁷ Pelbart z *Themesvar zwany Pomerius*, LThK 8, 1963, szp. 252; ZAWADZKA, *Biblioteki klasztorne*, s. 42.

²⁸ Jan z *Turrecrematy*, LThK 5, szp. 1093; ZAWADZKA, *Biblioteki klasztorne*, s. 42.

²⁹ Jan Herolt *zwany Discipulus*, LThK 5, szp. 267; ZAWADZKA, *Biblioteki klasztorne*, s. 42.

³⁰ Hugo z *Prato*; K. ZAWADZKA, *Biblioteki klasztorne*, s. 42.

Summa Galensis³¹
 Summa Angelica³².
 Sermones in folio Jacobi de Voragine³³.
 Quinta pars ed[i]cii contra Lutherum³⁴.
 Destructorium vitiorum.
 Sermones Parati de tempore et s[anctis]³⁵
 Super decalogum J[oannis] Nider³⁶.
 Postilla Willelmi³⁷
 Compedium Silvestri P[riensis] in Capreolum³⁸.
 Commenta in libros phisicorum Joannis Beveri³⁹
 Postilla polonica de tempore Wuiek⁴⁰.
 Psalterium cum commento Jacobi Fabri⁴¹.
 Rationale divinorum officiorum Guilhelmi⁴².
 Titus Livius historicus⁴³
 Homiliarius sermonum.
 Vita s[anctorum] patrum D[octoris] Hieronimi.
 Aurea postilla Evangeliorum dominicalium et festivorum.
 Tertia pars chronicorum D[octoris] Anthonini⁴⁴. 3r. (s. 5)
 Sermones amici de tempore et de sanctis.
 Prima secundae D[octoris] Thomae Aquinatis⁴⁵.
 Prima 2. 4. pars Summae Anthonini⁴⁶
 In 1.2.3.4. Sententiarum D[octoris] Bonaventurae⁴⁷
 Malleus maleficorum⁴⁸. Epitome Friderici Nauseę de tempore et de s[anctis]⁴⁹

³¹ JAN GALENSIS, *Communiloquium sive Summa collationum*, LThK 5, szp. 1040; ZAWADZKA, *Biblioteki klasztorne*, s. 42.

³² ANGELUS CARLETI Z CLAVASIO, *Summa Angelica casuum conscientiae*, LThK 1, szp. 541; ZAWADZKA, *Biblioteki klasztorne*, s. 42

³³ *Jakub de Voragine*, LThK 5, szp. 849; ZAWADZKA, *Biblioteki klasztorne*, s. 42.

³⁴ *Jan Eck*, LThK 3, szp. 642; ZAWADZKA, *Biblioteki klasztorne*, s. 42.

³⁵ Anonimowy piętnastowieczny utwór o tytule utworzonym od incipitu; *tamże*.

³⁶ *Jan Nider*, LThK 5, szp. 1066; ZAWADZKA, *Biblioteki klasztorne*, s. 42.

³⁷ *Wilhelm, biskup paryski*, LThK 10, szp. 1127; ZAWADZKA, *Biblioteki klasztorne*, s. 42.

³⁸ *Skrót z pism Jana Capreolusa przygotowany przez Sylwestra z Prierio*, LThK 5, szp. 1016; ZAWADZKA, *Biblioteki klasztorne*, s. 42.

³⁹ *Jan Beverus*; ZAWADZKA, *Biblioteki klasztorne*, s. 42.

⁴⁰ *Jakub Wujek*, *tamże*.

⁴¹ *Psalmy z komentarzem Jakuba Stapulensis*, LThK 3, szp. 1330; ZAWADZKA, *Biblioteki klasztorne*, s. 42.

⁴² *Wilhelm Duranti*, LThK 3, szp. 611; ZAWADZKA, *Biblioteki klasztorne*, s. 43.

⁴³ *Tytus Liwiusz*; ZAWADZKA, *Biblioteki klasztorne*, s. 43.

⁴⁴ *Antonin z Florencji, dominikanin*, LThK 1, szp. 665; ZAWADZKA, *Biblioteki klasztorne*, s. 43.

⁴⁵ TOMASZ Z AKWINU, *Summa teologiczna*, LThK 10, szp. 122; ZAWADZKA, *Biblioteki klasztorne*, s. 43.

⁴⁶ ANTONIN Z FLORENCJI, *Summa morales*, LThK 1, szp. 665; ZAWADZKA, *Biblioteki klasztorne*, s. 43.

⁴⁷ ŚW. BONAVENTURA, *Komentarz do Sentencji Piotra Lombarda*, LThK 2, szp. 582; ZAWADZKA, *Biblioteki klasztorne*, s. 43.

⁴⁸ HENRYK INSTITORIS, JAKUB SPRENGER, *Malleus maleficarum*, LThK 5, szp. 311; LThK 9, szp. 987; ZAWADZKA, *Biblioteki klasztorne*, s. 43.

⁴⁹ *Fryderyk Nausae Graue*, LThK 7, szp. 847; ZAWADZKA, *Biblioteki klasztorne*, s. 43.

Libri scripti

Nicolaus de Gerra super Mathęum ordinis praedicatorum⁵⁰

Lectura super Lucam acta in studio pragensi.

Altercatio Moisis cum Belial Jacobi de Themeraco⁵¹.

Summa Pisana⁵².

De virtutibus et vitiis⁵³

De disciplina scolarium⁵⁴

De vita solitaria⁵⁵

Liber expositionum B[eati] Hieronimi super 12 prophetas et super 4 Evangelistas cum interpretatione Hebraicarum dictionum pulcher pargameneus in folio.

Privilegia et Proventus

Privilegium d[ominum] Joannis Kropidlo episcopi Wladisl[aviensis] ducis Opol[iensis] super 26 thal[ari] habenti in usu⁵⁶.

Super tria maldrata siliginis cum dimidio habenti in usu.

Hortus nuper conventui emptus per d[ominum] Urbanum Kuchenka civem opol[iensem].

Tres quartae agri (una 12 sulcos strictos seu hortiles, continet) reemptae olim a fratribus.

In 24 ungaricalibus oppignoratam.

Privilegium super 2 thal[ari] pro oleo lampadis. Vidimus super villam Lubosicz.

Privilegium super murum civit[atis] pro loco necessario.

Litere nuper obtentę a clementissimo Imperatore super liberar silvas pro extruendo templo et monasterio. 3v.

Utensilia domus. Sigilla conventus et prioratus

Cista pulmentaria. Cista utensilium.

Mappae 10 pro mensa fratrum. Pro familia 2.

Manutergia 7.

Cathini maiores stannei 4, minores 5.

Cochlearia stannea 8. Quartae stanneae 6.

Tripodes cuprei 2.

Ahenum cupreum.

Patella stanea pro butiro.

Duo ferrea cochlearia culinaria.

Tres verus ferrei. Veru[m] ligneum pro pinsendis tertis.

⁵⁰ *Mikołaj z Gorran*, LThK 7, szp. 986; ZAWADZKA, *Biblioteki klasztorne*, s. 43.

⁵¹ JAKUB PALLADINI Z TERAMO, *Consolatio peccatorum seu lis Christi et Belial coram Salomone iudice*, LThK 5, szp. 848; ZAWADZKA, *Biblioteki klasztorne*, s. 44.

⁵² BARTŁOMIEJ Z PIZY, *Summae de casibus conscientiae*, LThK 2, szp. 13; ZAWADZKA, *Biblioteki klasztorne*, s. 44.

⁵³ *Wilhelm Paraldus*, LThK 8, szp. 78; ZAWADZKA, *Biblioteki klasztorne*, s. 44.

⁵⁴ Anonimowe dzieło z XIII w. przypisywane Boecjuszowi; LThK 2, szp. 555; ZAWADZKA, *Biblioteki klasztorne*, s. 44.

⁵⁵ Atrybuowane Franciszkowi Petrarce; LThK 8, szp. 324–325; ZAWADZKA, *Biblioteki klasztorne*, s. 44.

⁵⁶ Oryginal przechowywany w Archiwum Państwowym w Opolu — APOp, *Akta m. Opola (dokumenty pergaminowe)*; por. SZ. KOSZYK, *Dokumenty pergaminowe Archiwum Miejskiego w Opolu*, „So-bótka” 5 (1950), s. 100.

Duo tridentes ferrei.

Lebetes ferrei duo. Secatoria decisia 2.

Mortariolum.

Cantarus stanneus. Alius ligneus.

Utres 4. Orbes 30.

Forceps ferreus carbonaris.

Excussorium ignis vasculatum.

Vacula lignea 11.

Serrae 10. Duae cratae ferreae pro fenestris.

Sigillum ferreum pro signandis utensilibus.

Levatorium currus alias hewar.

Aratrum cum attinentiis. Duo rastra ferrodana agrilia.

Trahae duae. Currus onerarius. 4r. (s. 7)

Currus terminarius.

Duo equi.

Aurichalci, stanni, et cupri, pro tertia campana, collecti circiter 10 lapides.

Lectisternia quatuor.

Culcitrae 5.

Wratislaviae conscripta 25 Augusti Anno Salutis 1609. 4v.

Fratres in conventu Opoliensi assignati

Pater frater Bartholomaeus Bellentius prior.

Pater frater Albertus Posn[anensis] supprior.

Pater frater Ambrosius Crac[oviensis] confessarius.

Pater frater Vincentius Praemisl[ensis] praedicator.

Pater frater Lucas Stobnicensis terminarius (s. 9).